

Відділ освіти виконавчого комітету
Знам'янської міської ради Кіровоградської області
Міський методичний кабінет
Центр дитячої та юнацької творчості
(вул. Жовтнева.13, м. Знам'янка, Кіровоградська обл., 27400, Україна, т.2 -26 – 07)

Рекомендовано
рішенням ради
методкабінету
Протокол №____
від «____»____ 2013 р.
Зав .ММК: Л.Шевченко

Затверджую

Начальник відділу освіти

«____» 2013 року. Н.Попова

ПРОГРАМА **гуртка «Іграшка - сувенір»**

(Програма складена на основі Програми управління освіти і науки
Кіровоградської облдержадміністрації КОІППО та збірника програм, гуртків, студій
,творчих об'єднань КОЦДЮТ Кіровоград. 2003 рік).

Підготувала
Любінська Надія
Вікторівна,
керівник гуртка
«Іграшка - сувенір»

м.Знам'янка, 2013

Пояснювальна записка

Основними навчально-виховними завданнями гуртків є розвиток творчої і трудової активності, художнього смаку, інтересу до мистецтва свого народу, його історії і традицій. Заняття в гуртках мають також широкі можливості для професійної орієнтації учнів.

Програма гуртка першого року навчання розрахована на 144 години, другого року – на 216 годин. Кожна група працює по 4 та 6 годин на тиждень /один чи два рази/.

Під час роботи гуртка керівнику необхідно враховувати місцеві умови і можливості, національні традиції в оздобленні і розробці іграшок-сувенірів. Підбір і тематика виробів можуть змінюватися залежно від заготовленого матеріалу, його кольору, якості, різноманітності, а також від вміння та навичок учнів.

У процесі занять гуртківці поступово переходять від виготовлення простих виробів до більш складних. Виробляючи плоскі та більш об'ємні іграшки-сувеніри з бавовняної і цупкіших тканин /сукна, драпу тощо/, діти знайомляться з різними видами тканин, їх властивостями, освоюють способи з'єднання тканин та декоративного оздоблення виробів. Гуртківці вчаться використовувати різноманітні види ручних швів, набувають навички роботи із синтетичним та натуральним хутром, шкірою та шкірзамінником, дізнаються про їхні декоративні можливості у поєднанні з тканиною.

Виконання об'ємних іграшок дає уявлення про форму моделі, її конструкцію, умовне трактування образу тварини. Гуртківці засвоюють правила розкрою, пошиву і оздоблення моделей.

Уся робота в гуртку має бути тісно пов'язана з народним мистецтвом, тому гуртківців необхідно знайомити з історією народної іграшки, найбільш відомими промислами, українськими національними традиціями, національним костюмом.

Велика увага на заняттях приділяється естетичному вихованню гуртківців, розвитку їх фантазії, художнього смаку, творчої уяви, вихованню доброти, взаємодопомоги, поваги до всього живого на землі.

Під час планування гурткових занять необхідно планувати екскурсії на виставки декоративно-прикладного мистецтва, підприємства /фабрику іграшок/, до художніх і професійно технічних училищ відповідного профілю.

Наочні посібники

Як наочні посібники використовуються яскраві таблиці з зображенням іграшок, різноманітний ілюстративний і фотоматеріал, вироби народних майстрів, колекції глиняних та дерев'яних іграшок, слайди та ін..

Матеріали та інструменти

Для виготовлення іграшок необхідно мати різноманітні тканини, хутро, нитки /катушкові № 30, 40, муліне, ірис, штопальні, вовняну пряжу/, тасьму, кольорові стрічки, гудзики, картон, поролон, дріт, вату, ножиці, голки, наперсток, крейду, клей, фарби, пензлики, олівці, плоскогубці, дротяну щітку для розчісування хутра, електричну праску, шкіру, шкірзамінники.

Учням необхідно мати спецодяг – фартух або халат.

Навчально-тематичний план

початкового рівня

I року навчання (6 – 7 років)

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		Разом	Теорія	Практика
1.	Вступне заняття	2	2	-
2.	Розповідь про тканину.	6	2	4
3.	Плоскі іграшки-аплікації	22	2	20
4.	Напівплоскі та об'ємні іграшки з різноманітних матеріалів.	20	2	18
5.	Виготовлення сувенірів і прикрас до Нового року. Виставка.	14	2	12

6.	В'язання гачком та спицями при виготовленні окремих деталей іграшок.	6	2	4
7.	Клаптикова пластина. Вивчення нових технологій.	20	2	18
8.	Ляльки-сувеніри. Елементи композицій з різноманітних іграшок. підготовка до виставки.	20	4	16
9.	Вітання іменинників. Чаювання.	10	10	-
10.	Екскурсії, бесіди.	12	12	-
11.	Конкурси, змагання, ігри. Підсумкове заняття.	12	12	-
	Всього:	144	52	92

Програма

1. Вступ

Запис учнів. Ознайомлення з програмою гуртка на рік. Демонстрація зразків саморобних іграшок. Правила поведінки учнів під час занять і на перерві. Інструменти, матеріали та пристрої, необхідні для роботи. Правила безпеки.

2. Загальні відомості про тканини.

Види ручних робіт

Види волокон та їх походження. Види тканин. Історія розвитку мистецтва в Україні. Правила виконання ручних робіт. Ручні шви. Техніка безпечної роботи з інструментами.

Практична робота. Визначення за зразками тканин типів волокна, назви тканин.

Виконання зразків ручних швів /насіпка, шов «назад голку», косий стьожок через край, петельний шов/. Пришивання гудзиків, гачків, петель.

3. Плaskі іграшки-аплікації

Способи виготовлення та призначення іграшок-аплікацій. Техніка безпечної роботи з ножицями, голками, електропраскою.

Практична робота. Виготовлення пласких іграшок: слоненятко, ведмедик, пташка, козенятко, зайчик, клоун. Виготовлення побутово-вжиткових виробів: кухонних прихватів, підставок під гарячий посуд, грілок на заварний чайник та ін..

4. Напівплaskі та об'ємні іграшки й сувеніри

з різноманітних матеріалів

вибір і замальовка моделі іграшки, виконання та правильне використання викрійок, креслень. Техніка безпеки під час роботи. Виготовлення каркаса. Оформлення іграшок за запропонованими зразками і задумом гуртківців. Способи збільшення креслень за клітинами.

Практична робота. Виготовлення іграшок за народними мотивами, зразками та задумом гуртківців: коник, козеня, кошеня, собака, зайчик, лисеня, та ін..

5. Сувеніри-прикраси

Призначення сувенірів-прикрас. Матеріали та інструменти, необхідні для виготовлення сувенірів-прикрас. Правила безпеки при виготовленні прикрас.

Практична робота. Виготовлення клоунів зі шкіри, хутра, прикрашання їх стеклярусом, бісером. Виготовлення брошок, заколок для волосся.

6. В'язання гачком та спицями при виготовленні окремих деталей іграшок

Техніка в'язання гачком, спицями. Вивчення спеціальної літератури. Умовні позначення. Правила набору петель, виконання лицьового і виворотнього в'язання. Додавання та зменшування петель.

Практична робота. В'язання різних зразків візерунків. В'язання окремих деталей іграшок.

7.Клаптикова пластика

Технологія виготовлення сувенірів з клаптиків міцних тканин, драпу, шкіри. Підготовка шаблонів для виготовлення сувенірів.

Практична робота. Виготовлення декоративних сумок, панно, килимків, ковдрочки. Виготовлення сувенірів до свят.

8. Ляльки-сувеніри. Елементи композицій з різноманітних іграшок

вибір матеріалів, інструментів, виготовлення креслень, шаблонів, каркасів для ляльок-сувенірів. Підбір композицій за задумом мам гуртківців, обговорення запропонованого керівником. Робота з журналами, спеціальною літературою.

Практична робота. Виготовлення ляльки, виготовлення композицій з різноманітних іграшок для виставок, дитячого садка, дитячого будинку.

9.Вітання іменинників. Чаювання

10.Екскурсії, бесіди

Екскурсії: на фабрику іграшок, ПТУ, виставки декоративно-прикладного мистецтва.

Бесіди: історія розвитку іграшки, українська народна вишивка, народний орнамент.

11. Підсумкове заняття

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка робіт гуртківців.

НАВЧАЛЬНО – ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

початкового рівня II року навчання

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		Разом	Теорія	Практика
1.	Вступне заняття	2	2	-
2.	Загальні відомості про тканини. Види ручних робіт.	12	2	10
3.	Виготовлення картин-панно методом об'ємної аплікації	24	2	22
4.	Об'ємні композиції з квітів. Підготовка до виставки.	12	2	10
5.	Сувеніри – прикраси. Вивчення нових технологій.	28	2	26
6.	Робота на швацькій машині.	8	2	6
7.	Підготовка до Новорічної виставки. Іграшки-сувеніри.	46	6	40
8.	Одяг для ляльок. Український національний костюм. Підготовка до виставки.	40	4	36
9.	В'язання одягу на ляльку. Елементи одягу.	16	2	14
10.	Вітання іменинників. Чаювання.	10	10	-
11.	Екскурсії, бесіди.	10	10	-
12.	Підсумкові заняття. Підготовка до виставки.	8	2	6
	Всього:	216	46	170

НАВЧАЛЬНО – ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

початкового рівня II року навчання

№№	Тема	Кількість годин
----	------	-----------------

<i>n/n</i>		<i>Разом</i>	<i>Теорія</i>	<i>Практика</i>
1.	Вступне заняття	3	3	-
2.	Загальні відомості про тканини. Види ручних робіт.	15	3	12
3.	Виготовлення картин-панно методом об'ємної аплікації	33	3	30
4.	Об'ємні композиції з квітів. Підготовка до виставки.	24	3	21
5.	Сувеніри – прикраси. Вивчення нових технологій.	36	3	33
6.	Робота на швацькій машині.	16	3	13
7.	Підготовка до Новорічної виставки. Іграшки-сувеніри.	57	9	48
8.	Одяг для ляльок. Український національний костюм. Підготовка до виставки.	48	6	42
9.	В'язання одягу на ляльку. Елементи одягу.	24	3	21
10.	Вітання іменинників. Чаювання.	12	12	-
11.	Екскурсії, бесіди.	12	12	-
12.	Підсумкові заняття. Підготовка до виставки.	9	3	6
	Всього:	289	63	226

Програма

Вступ

Мета роботи гуртка. Програма роботи на рік. Ознайомлення зі зразками, виготовленими гуртківцями і керівником. Матеріали, інструменти та прилади, необхідні для роботи. Правила поведінки учнів під час занять. Обов'язки старости і чергових.

2. Загальні відомості про тканини.

Види ручних робіт

Види волокон та їх походження. Види тканин. Історія розвитку мистецтва в Україні. Правила виконання ручних робіт. Ручні шви. Техніка безпечної роботи з інструментами. Практична робота. Визначення за зразками тканин типів волокна, назви тканин. Виконання зразків ручних швів /насіпка, шов «назад голку», косий стьожок через край, петельний шов/. Пришивання гудзиків, гачків, петель

3. Виготовлення картин-панно методом об'ємної аплікації

Демонстрація зразків. Підбір тканин для композицій за зразками та задумами гуртківців. Практична робота. Обробка тканин, виготовлення тканин-панно «Ваза з квітами», «Каченя», «Гриби» та ін..

4. Об'ємні композиції з квітів

Квіти в житті людини. Квіти України. Виготовлення квітів з різноманітних матеріалів – паперу, тканини, трикотажу, шкіри. Значення кольору. Практична робота. Виготовлення квітів та букетів.

5. Сувеніри-прикраси

Призначення сувенірів-прикрас. Матеріали та інструменти, необхідні для виготовлення сувенірів-прикрас. Правила безпеки при виготовленні прикрас. Практична робота. Виготовлення клоунів зі шкіри, хутра, прикрашання їх стеклярусом, бісером. Виготовлення брошок, заколок для волосся.

6. Робота на швацькій машині

Підготовка швацької машинки до роботи. Техніка безпеки, санітарно-гігієнічні вимоги при роботі на швацькій машинці. Машинні шви.

Практична робота. Робота на ножній машинці без ниток. Намотування ниток на шпульку. Підготовка машинки до роботи. Виконання машинних швів: зшивного, за пошивного, надстрочного.

7. Іграшки-сувеніри

Оздоблення обличчя іграшки. Виготовлення іграшки із застосуванням шаблонів геометричних фігур /конуса, кулі, овалу, трикутника/, розробка нових іграшок. Виготовлення іграшок які зображають свійських тварин /собачка, котик, корова, свиня, курка, півник та ін../. виготовлення іграшок за мотивами мультфільмів і казок /інопланетянин, вовк, заєць, лисиця, журавель, крокодил гена, Чебурашка та ін. /.

Практична робота. Виготовлення зразків іграшкових очей з різним виразом.

Виготовлення і практичне застосування шаблонів геометричних фігур для іграшок.

Виготовлення іграшок /свійські тварини/ за зразком і задумом гуртківців. Іграшки з казок і мультфільмів. Виставка іграшок.

8. Одяг для ляльок. Український національний костюм

Елементи конструювання одягу для ляльок. Виготовлення білизни, сорочки, спідниці, сукні. Оздоблення одягу. Український костюм, його елементи, вишивка.

Практична робота. Обмірювання ляльки, побудова найпростіших викрійок одягу для неї: трусиків, маечки, сорочки, спідниці, сукні. Пошиття лялькового одягу. Виготовлення українського костюма /сорочка, плахта або запаска, віночок/.

9. В'язання одягу для ляльки

Розрахунок петель для в'язання. Розрахунок шапочки та шарфика. Розрахунок костюма для ляльки згідно з вибраним візерунком.

Практична робота. В'язання шапочки та шарфика. В'язання костюма для ляльки.

10. Вітання іменинників. Чаювання

11. Екскурсії, бесіди

Екскурсії: на фабрику іграшок, виставки декоративно-прикладного мистецтва, художній музей. Бесіди: квіти у житті людини, квіти України, український національний костюм, свійські тварини і люди, наші улюблені казки та мультфільми.

12. Підсумкове заняття

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Нагородження кращих гуртківців сувенірами.

По закінченні навчального року вихованці повинні:

Знати:

- мистецтво свого народу, його історії, традиції;
- знати різні види тканин, їх властивості;
- освоюють способи з'єднання тканин та декоративне оздоблення виробів;
- знати різноманітні види ручних швів;
- засвоїти правила розкрою, пошиву і оздоблення моделей;
- знати історію народної іграшки, найбільш відомі промисли, українські національні традиції, національний костюм;
- засвоїти правила техніки безпеки з інструментами та приладами.

Вміти:

виробляти плоскі та об'ємні іграшки-сувеніри з бавовняних і цупких тканин;
вміти розрізняти види тканин, їх властивості;
вміти різними способами з'єднувати тканини, декоративно оздоблювати вироби;
вміти виконувати різноманітні види ручних швів;
вміти правильно розкроювати, шити і оздоблювати моделі.

БІБЛІОГРАФІЯ

Молотобарова О.С. Кружок изготовления игрушек-сувениров. – М.: Просвещение, 1990.

Лоскуты – в дело. – Запорожье: МП «Берегиня», 1991.

Макаренко О. Веселі клаптики. – К.: Веселка, 1987.

Матейко К.І. Український народний одяг. – К.6 Наук. думка, 1977.

Українське декоративне мистецтво. Вишивка: Комплект фото картин. – К., Мистецтво, 199

Гура Л.П. та ін. Прикрась свій дім. – К.: Техніка, 1990.

Енциклопедія. Шитьє і рукоделіє. - М. : БРЭ,1999.

Золотийський М.Ф. Квіти в легендах і переказах. – К.: Фірма «Довіра», 1992.

Корниєнко Г., Добруцький Н., Іскуство цвєтов. – К.: Роксолана,1992.

Котелянець Н.Вироби з ниток // Початкова школа. – 1999. - №12. - С. 32-32.

Макаренко О. чарівний світ іграшки. – К.: Веселка, 1984.

Максимова М.В., Кузьміна М.А. Послушніє узелки. – М.: ЕКСМО – Пресс, 1998.

Перевертєнь Г.Н. Самоделки из текстильных материалов. М.: Просвещение, 1990.

Сухорукова Е.П., Печулинская Л.Г. Искусство делать цветы. – К.: 1992.

Фелєнко Ф.М. Поделки из природного материала. – М.: просвещение, 1987.